

KOMMUNAL UTVECKLING
JÖNKÖPINGS LÄN

Delårsrapport januari- augusti Tertial 2 2021

Kommunal utveckling

Dnr 2020/1867
Utvecklingschef Ola Götesson
Kommunal utveckling
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se/kommunalutveckling

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Viktiga händelser med koppling till våra 3 K - kostnadseffektivitet, kompetenshöjning och kvalitetshöjning	5
1.2 Medarbetare	6
1.3 Coronapandemins påverkan på Kommunal utvecklings verksamhet.....	7
1.4 Framtiden	8
2 Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för länets kommuner	10
2.1 Exempel på aktiviteter inom Kommunal utvecklings verksamhet som innebär en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner.....	10
2.2 Kommunal utvecklings ekonomi är i balans.....	10
2.3 Ekonomisk redovisning.....	11
2.4 Ekonomisk analys.....	13
3 Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare	15
3.1 Exempel på aktiviteter som stimulerar samverkan.....	15
3.2 Samtliga kommuner har aktiva representanter i chefsnätverk/styrgrupper eller liknande.	15
4 I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla	18
4.1 Exempel på arbeten inom Kommunal utveckling som syftar till att stärka medborgarnas inflytande och delaktighet	18
5 Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna	19
5.1 Exempel på aktiviteter som kommer till reell nytta för användarna	19
6 Vi stärker och ökar kompetensen i länet	20
6.1 Exempel på aktiviteter som stärker och ökar kompetensen i länet	20
6.2 Årligen genomförs utbildningar efter behov och önskemål från verksamheterna samt chefsnätverk/styrgrupper eller liknande.	20
7 Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter	22
7.1 Pågående forskningsstudier	22
7.2 Spridning	22
7.3 Stipendier	22
7.4 Doktorandstudier	23
7.5 Analys.....	23

1 Inledning

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap där länets tretton kommuner aktivt styr och driver utvecklingsarbetet genom aktiva chefsnätverk/styrgrupper eller liknande och till verksamheten utlånad personal.

Primärkommunalt samverkansorgan (PKS) definierar och fastställer vilka prioriterade områden man önskar samverka kring inom ramen för Kommunal utveckling. Syftet med samverkan är att åstadkomma en gemensam verksamhetsutveckling, en effektivare resursanvändning och högre kvalitet i de primärkommunala verksamheterna. Verksamheten finansieras dels genom grundfinansiering från kommunerna, dels genom externa medel såsom projektmedel och statliga satsningar.

FoUrum är den del av verksamheten som arbetar med kommunernas forskning och utveckling (FoU). Verksamhet bedrivs inom socialtjänst och kommunernas hälso- och sjukvård, skola och fritid.

Utöver FoU-verksamhet bedrivs Miljösamverkan samt Kurs och konferens som länsgemensamma verksamheter inom Kommunal utveckling. Verksamheten ansvarar också för samordningen av Fjärrundervisning, det länsgemensamma Vård- och omsorgscolleget, verksamhetsförlagd utbildning VFU (VFU som ingår i sjuksköterske-, socionom- och arbetsterapeutprogrammet), Familjehemsresursen samt Barnahus Jönköpings län.

Kommunal utvecklings vision

Tillsammans skapar vi hållbara kommuner för ökad livskvalitet

- Vi samordnar utbildning för ökad kompetens
- Vi utvecklar verksamheter med hjälp av forskning för att höja kvaliteten
- Vi samverkar för att vara kostnadseffektiva

Kommunal utveckling har sex strategiska mål:

- Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för länets kommuner
- Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare
- I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla
- Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna
- Vi stärker och ökar kompetensen i länet
- Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter

Vid önskemål om fördjupning i ett verksamhetsområde rekommenderas att ta del av det aktuella områdets verksamhetsberättelse. En verksamhetsberättelse tas årligen fram för respektive verksamhetsområde.

Agenda 2030 och de 17 globala målen

FN har antagit 17 globala utvecklingsmål, Agenda 2030, som syftar till att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Sveriges kommuner och regioner har en viktig roll i arbetet för att nå målen.

Länets kommuner styr och driver utvecklingsarbetet inom Kommunal utveckling och verksamhetens aktiviteter genomförs utifrån kommunernas aktuella behov. I Kommunal utvecklings verksamhetsplan, från och med 2021, synliggörs det vilka globala mål som verksamheten har koppling till. Det arbete som sker inom Kommunal utveckling är en del av kommunernas arbete och bidrar därmed till kommunernas arbete med att nå de 17 globala utvecklingsmålen.

Utvärdering av Kommunal utvecklings verksamhet

Årligen genomförs en mätning i våra olika nätverk inom verksamheten (nedan kallad årlig utvärderingsenkät). Resultaten som till stor del handlar om nyttan med verksamheten är mätbara och används i det interna förbättringsarbetet, men också som underlag för redovisning till länets kommuner. Den årliga utvärderingsenkäten besvaras i slutet av varje år och resultatet för 2021 kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen för 2021.

Som bilaga 1 till delårsrapporten finns en symbolförteckning för mätetal och aktiviteter.

1.1 Viktiga händelser med koppling till våra 3 K - kostnadseffektivitet, kompetenshöjning och kvalitetshöjning

Den 2 april 2020 bestämde PKS, med anledning av aktuellt nuläge och förutsättningar, att följande fokusområden ska prioriteras för Kommunal utvecklings verksamhet under 2021-2023.

1. Ekonomisk effektivitet
2. Kompetensförsörjningen i en utökad arbetsmarknadsregion
3. Smarta/nya arbetsätt och strukturer för att klara välfärdsutmaningen, till exempel genom teknikutveckling/digitalisering

Det är av stor vikt att verksamhetens aktiviteter leder till följande effekter för länets kommuner; kostnadseffektivitet, kompetenshöjning och/eller kvalitetshöjning (våra 3 K).

Under aktuell period har bland annat följande aktiviteter genomförts med koppling till våra 3 K;

Kostnadseffektivitet

- Kommunal utvecklings verksamhet kommer under hösten 2021 att flytta till nya lokaler och planering och förberedelser inför flytten pågår. Hållbarhet och kostnadseffektivitet är en utgångspunkt i planeringen och delar av befintliga möbler kommer av den anledningen att följa med vid flytten.
- Samordning, exempelvis Läns gemensamt ramavtal HVB.
- Uppstartat samarbete med Digitaliseringsrådet i IoT-projektet gällande tillämpningsområde Trygghet för seniorer och äldre kopplat till hemmonitorering.
- Länsövergripande fortbildning har anordnats vid ett tillfälle under året vilket bidrar till ekonomiska vinster och effektivitet när det kan samordnas av FoUrum utbildning för länets alla kommuner istället för att varje enskild kommun ordnar fortbildning på egen hand. När utbildningar anordnats digitalt på grund av pandemin leder det till kostnadseffektivitet (pengar och tid) då resor inte behöver genomföras.
- Samtliga träffar i alla nätverk och övriga sammanhang har skett digitalt under våren inom FoUrum Fritid. Allt från nätverksträffar till utbildningsdagar, studieresa, möten,

avstämningsmöten etcetera har skett digitalt.

Kompetenshöjning

- Implementering av vård- och insatsprogram (VIP) och Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF).
- Vid nätverksträffar med länets utvecklingsledare inom skolområdet har fortbildning samordnats för att höja kompetensen. Flera möten samordnas mellan länets elevhälsochefer och regionen i gemensamma frågor vilket bidrar till efterfrågad kompetenshöjning.
- Samverkan emellan länets utbildare och arbetsgivare har möjliggjort att de flesta kommunerna nu är igång med utbildning via Äldreomsorgslyftet.
- Den 31 mars genomfördes en gemensam utbildningsdag för samtliga idrottsplatsvaktmästare i länet. En interaktiv digital föreläsning om temat bemötande med koppling till hot och våld. Denna yrkesgrupp är praktiker och har inte sedan tidigare erfarenhet av varken digital utbildning eller utbildning i temat. Utbildningsinsatsen var mycket uppskattad av medarbetarna, mer efterfrågad.
- Inom Miljösamverkan hölls en workshop/utbildning i maj där Socialstyrelsen också medverkade. Fokus var hygienlokaler samt stickande och skärande verksamhet. Material är framtaget och det sker en tillsynskampanj 1 juni-30 november.
- Ett gemensamt arbete pågår kring gemensam taxa i länet inom Miljösamverkan. Målet är att detta arbete ska bli klart under 2021.

Kvalitetshöjning

- Peer support. Införandet av Peer support i kommunernas socialpsykiatri och Region Jönköpings läns specialistpsykiatri tillför en ny kunskaps- och kvalitetsdimension och ökar möjligheterna för enskilda och grupper av brukares återhämtning från psykisk ohälsa.
- Att genom samordning över länet skapa en likvärdighet, och ett bra partnerskap med regionen, bland annat i arbetet med Nära vård och arbetet under samlande namnet "Bästa platsen".
- Implementeringen av VFU-parken (placeringsverktyg för verksamhetsförlagd utbildning) är slutförd under våren.
- Under våren har Ädelfors Folkhögskola anslutit sig till länets nätverk inom Vård- och omsorgscollege.
- Kvalitetsarbetet inom öppen fritids- och ungdomsverksamhet har fortsatt att utvecklas. Analysarbetet har genomförts baserat på 2020 års resultat. Detta arbete har under våren förstärkts genom att ett implementeringsarbete av de Europeiska principerna och riktlinjerna för lokal fritids- och ungdomsverksamhet (Chartern) påbörjats. Arbetet med kvalitetsarbetet inom öppen fritids- och ungdomsverksamhet är mycket viktigt. Det hjälper både beslutsfattare, medarbetare och besökare att lättare förstå vikten av arbetet och vad som sker när och hur.

1.2 Medarbetare

Medarbetare tillhörande Kommunal utveckling består av tillsvidareanställd personal, personal med tidsbegränsad anställning (projekt) och inlånad personal från primärkommunerna och regionkommunen. Inlånad personal från primärkommunerna finansieras, i likhet med andra externa resurspersoner, i huvudsak via tjänsteköp eller visstidsanställning. Inlånad personal

bidrar till att kommunernas behov och önskemål står i fokus för verksamheten. Samtidigt ger det förutsättningar för en högre kompetens i kommunerna när personalen återvänder till berörd kommun.

Antalet årsarbetare uppgår under tertiäl 2 2021 till 47,05, vilket är en ökning med 0,35 jämfört med 2020 (46,70 tertiäl 3 2020). Antalet årsarbetare som arbetar med FoU-verksamhet är 29,55 vilket är en ökning med 0,1 jämfört med föregående år (29,45 tertiäl 3 2020).

Verksamhetens stab och ledning är oförändrad jämfört med föregående år och omfattas av 4,30 årsarbetare. Resterande 13,2 årsarbetare arbetar inom övrig verksamhet, vilket är en ökning med 0,25 jämfört med 2020 (12,95 tertiäl 3 2020).

Övrig verksamhet omfattas av Miljösamverkan Jönköpings län (1 årsarbetare), Kurs och konferens (1 årsarbetare), verksamhetsförlagd utbildning VFU och länsövergripande regionalt vård- och omsorgscollege (2,05 årsarbetare), Barnahus och Familjehemsresursen (8 årsarbetare) samt fjärrundervisning (0,6 årsarbetare). En del av medarbetarna inom övriga verksamheter är tillsvidareanställda eftersom flera verksamheter löper tillsvidare.

Antal medarbetare och anställningsformer

I nedanstående tabell tydliggörs antal medarbetare och anställningsform. Beräkningen är baserad på antal årsarbetare.

Antal medarbetare och anställningsformer inom Kommunal utveckling under tertiäl 2019-2020				
År/anställningsform	Tjänsteköp	Tillsvidare	Visstid	Summa
2019 - tertiäl 1	15,65	24,60	13,35	53,60
2019 - tertiäl 2	7,70	31,35	12,15	51,20
2019 - tertiäl 3	8,15	31,55	10,90	50,60
2020 - tertiäl 1	6,35	24,25	13,80	44,40
2020 - tertiäl 2	7,25	24,25	13,80	45,30
2020 - tertiäl 3	8,65	24,25	13,80	46,70
2021 - tertiäl 1	7,40	24,35	11,70	43,45
2021 - tertiäl 2	8,4	28,95	9,7	47,05

Finansiering av medarbetare

Av verksamhetens 47,05 årsarbetare finansieras 26,6 via kommunernas grundfinansiering, medlemsavgift eller enligt särskilda avtal, 20,45 årsarbetare finansieras via externa medel.

1.3 Coronapandemins påverkan på Kommunal utvecklings verksamhet

Pandemin har fortsatt påverkat kommunernas verksamheter i hög grad, och därmed naturligt även Kommunal utveckling. Inom Social välfärd och hälso- och sjukvård har möjligheterna till läns gemensam dialog och långsiktig inriktning påverkats. Aktiviteter som involverar invånarens medverkan har minskat något men efter anpassningar till pandemin åter ökat. Vidare har planerade internat ställts in.

Positivt inom samma område är ett ökat deltagande i chefsnätverk, strategigruppssarbete och andra nätverk tack vare övergången till digitala mötesformer. Digitalisering av mötesformer och utbildningar har genomförts och kommer ge mervärden framöver.

Inom FoUrum utbildning har kontinuerliga veckoavstämningar genomförts med länets skolchefer och varannan vecka med länets gymnasiechefer tillsammans med smittskyddsläkare och Länsstyrelsen med fokus på smittspridning och åtgärder. Liknande avstämningar skedde även hos FoUrum fritid. Nätverken inom fritid har upplevt ett stort stöd i att mötena ägt rum särskilt utifrån kunskapsutbyte.

Inom Miljösamverkan har samtliga planerade aktiviteter under första halvåret kunnat utföras som planerat via digitala möten. Materialet i tillsynskampanjerna har tagit hänsyn till pandemin och exempelvis beskrivit hur man kan tänka eller göra skrivbordstillsyn/fjärrtillsyn med anledning av pandemin.

Pandemin har också medfört svårigheter att placera studenter i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) eftersom vissa yrkesgrupper av handledare har arbetat hemifrån. Vidare har detta också påverkat elevernas möjlighet till arbetsplatsförlagd lärande (APL).

1.4 Framtiden

Kommunal utvecklings verksamhet spänner över ett stort antal områden. Nedan följer ett axplock av aktiviteter som kommer att ske inom Kommunal utvecklings verksamhet med start hösten 2021.

Exempel inom FoUrum social välfärd hälso- och sjukvård

- Stödja länets kommuner att utveckla och säkra kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv socialtjänst av hög kvalitet. Medverkande i framtagande och tillämpning av nationell modell för Yrkesresor i Jönköpings län.
- Framtagande genom forskningsmedverkan, systematisera samskapande/brukarmedverkan, evidensbaserad praktik.
- Implementering av nya arbetssätt genom digitalisering.

Exempel inom FoUrum utbildning

- Det pågår diskussioner kring att digitaliseringsfrågor inom skolans område kan komma att samordnas via Kommunal utveckling med fokus på effektivitet och kompetens.
- Start av Rektorsakademin, en kompetensutvecklingssatsning för länets rektorer i samarbete med HLK.
- Länets skolchefer fortsätter att premiera studenter som skrivit examensarbeten vid Högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping (HLK) för att stimulera studenter som utför ett examensarbete av hög kvalitet och med ett praktiktäna fokus.

Exempel inom FoUrum fritid

- Fortsatt implementering av länsgemensamt kvalitetsarbete inom öppen fritid.
- Föreningsfrågor, jobba vidare med en inkluderande idrott för alla.
- Hantera Folkhälsoenkät Ung ur ett fritidsperspektiv.
- Fortbildning och erfarenhetsutbyte för medarbetare, chefer och politiker.
- Utveckla och stärka arbetet för frågor som rör friluftslivet tillsammans med andra aktörer som till exempel Länsstyrelsen och Smålands Turism.
- Stärka samverkan med relevanta aktörer för sektorn med syfte att öka kvaliteten i länet för frågorna.

Exempel inom Miljösamverkan Jönköpings län

Två gemensamma tillsynskampanjer i länet 2021:

- Undervisningslokaler med fokus på ventilation i skolor och förskolor.
- Identifiering av förorenade områden med avseende på PFAS.

Handläggarsöd som ska tas fram för miljöinspektörerna 2021

1. Skönhetingrepp
2. Otillåten eldning (även informationsmaterial)

En utbildning kommer att ordnas kring handläggning av värmepumpar. Utöver detta kommer följande utvecklingsarbeten att fortsätta; utveckling av den länsgemensamma behovsutredningsmallen, jämföra de länsgemensamma nyckeltalen och gemensam taxa för miljöbalkstillsynen.

2 Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för länets kommuner

Länets kommuner finansierar Kommunal utvecklings basverksamhet genom en årlig medlemsavgift samt årlig avgift för respektive partnerskap; FoUrum social välfärd och hälso- och sjukvård, FoUrum utbildning, FoUrum fritid samt Miljösamverkan Jönköpings län. Kurs och konferens finansieras via avgifter utifrån självkostnadsprincipen. Kommunal utveckling arbetar aktivt med att bevaka statsbidragsmöjligheter samt att finna och söka externa finansieringsmöjligheter utöver de medel som kommunerna i länet finansierar.

Flera av de ansökningar om finansiering som skrivs formuleras i samverkan med en eller flera andra aktörer, vilket innebär att om ansökan beviljas så kommer det att genomföras i samverkan med annan aktör och det sökta beloppet kommer inte enbart Kommunal utveckling till del.

2.1 Exempel på aktiviteter inom Kommunal utvecklings verksamhet som innebär en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner

Genom att medarbetare inom Kommunal utveckling själva genomför utbildningar och även genomför de digitalt blir det en hög kostnadseffektivitet.

Planeringen och samordning av de kompetenshöjande insatserna skapar en större efterfrågan vilket möjliggör lägre kostnad per deltagare. Kurserna blir tydligt både billigare per deltagare och effektivare i minskad restid. Kurs och konferens genererar i flertalet fall en reducerad deltagaravgift med runt 50 %.

Pandemin har dock fortsatt starkt påverkat Kurs och konferens under första halvåret 2021.

2.2 Kommunal utvecklings ekonomi är i balans.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Beskrivning av resultat
● Finansiellt resultat (organisation).	0 kr	- 90 tkr →	Kommunal utvecklings ej projektfinansierade verksamhet visar ett underskott på 90 tkr för tertial 2. Kurs och konferens underskott på 103 tkr orsakas av den pågående pandemin då kurser och utbildningar inte kunnat genomföras under året. Ledning och stab har ett överskott på 13 tkr. Totalt ger detta ett samlat underskott på 90 tkr för perioden.

2.3 Ekonomisk redovisning

Tabell 1 Budgetuppföljning per 2021-08-31

Kommunal utveckling 2021-08-31	Ingående medel 2021	Erhållna medel 2021	Disponibla medel 2021	Budget förbrukning 2021	Utfall förbrukning 2021-08-31	Kvarvarande medel 2021-08-31	Varav kvarvarande statliga medel	
Social Velfärd och Hälsa sjukvård	85 201	65 142	150 343	40 283	18 034	132 309	115 636	
Förstärkt samverkan ***	16 695	7 840	24 535			24 535		
Miljösamverkan	-17	1 074	1 057	1 100	732	325		
Skola	2 963	3 364	6 327	2 840	1 250	5 077		
Fritid	350	1 220	1 570	1 200	737	833		
Kurs o konferens*		980	980	2 000	1 084	-104		
Ledning o stab **) Härav Ledn/stab finansierat från områdena ovan	0	5 577	5 577	6 600	4 243			
	0	0						
	0	1 911	1 911	3 200	1 846	13		
	105 192	87 108	192 300	57 223	27 926	162 988	115 636	0
Överskott från tidigare år								
Ackumulerat underskott 2020-12-31								120

Kommentarer till disponibla och kvarvarande medel 2021

* Kurs och Konferens

Deltagaravgifter finansierar verksamheten.

**

Ledning och stab

Kostnaderna för ledning och stab täcks inte helt av medlemsavgiften och finansiering sker från övriga områden inom Kommunal utveckling.

Förstärkt samverkan

Det riktade statliga bidraget riktad till förstärkt samverkan delas med Region Jönköpings län.

Tabell 2a Redovisning av disponibla medel

Redovisning av disponibla medel	Ingående medel 2021-01-01	Ingående medel 2021-08-31	Tillförda medel kommunerna	Tillförda medel staten/SKR	Tillförda medel övriga
Social välfärd och hälso- och sjukvård	63 975 145	71 561 332	14 095 317	56 108 749	1 357 266
Förstärkt samverkan	16 695 681	24 536 298		24 536 298	
God och nära vård	21 227 030	59 527 298		59 527 298	
Miljösamverkan Jönköpings län	1 057 115	324 510	291 177		33 333
FoUrum utbildning	2 962 838	5 076 471	4 943 820	132 651	
FoUrum fritid	349 820	832 505	832 505		
Ledning och stab, Kurs och konferens	3 724 394	1 129 772	1 129 772		
Summa	109 992 023	162 988 184	21 292 591	140 304 996	1 390 599

Tabell 2b Redovisning av andelen disponibla medel fördelade på Kommunal utvecklings olika finansiärer

Redovisning av disponibla medel	Ingående medel 2021-01-01	Ingående medel 2021-08-31	Tillförda medel kommunerna	Tillförda medel staten	Tillförda medel övriga
Social välfärd och hälso- och sjukvård	58%	44 %	20 %	78 %	2 %
Förstärkt samverkan	15 %	15 %		100 %	
God och nära vård	19 %	37 %		100 %	
Miljösamverkan Jönköpings län	1 %	0 %	90 %		10 %
FoUrum utbildning	3 %	3 %	97 %	3 %	
FoUrum fritid	0 %	1 %	100 %		
Ledning och stab, Kurs och konferens	3 %	1 %	100 %		
Summa	100 %	100 %	13 %	86 %	1 %

Tabellen visar Kommunal utvecklings disponibla medel fördelat på finansiärer.

Tabell 3a Finansiering av Kommunal utveckling 2021-01-01 – 2021-08-31

Utfall 2021-08-31 (tkr)	Utfall per verksamhetsområde	Tillförda medel kommunerna	Tillförda medel staten	Tillförda medel övriga
Social välfärd och hälso- och sjukvård	18 034	5 127	10 082	2 825
Miljösamverkan Jönköpings län	732	566		166
FoUrum utbildning	1250	883	367	
FoUrum fritid	737	737		
Varav projektverksamhet	20 755	7 313	10 451	2 991
Kurs och konferens	1 084	555		529
Ledning och stab	4 243	2 332		1911
Summa	26 080	10 200	10 449	5 431

Tabell 3b Finansiering av Kommunal utveckling, andel

Finansiering av utfall 2021-08-31	Andel utfall per verksamhetsområde	Tillförda medel kommunerna	Tillförda medel staten	Tillförda medel övriga
Andel				
FoUrum social välfärd och hälso- och sjukvård	69 %	28 %	56 %	16 %
Miljösamverkan Jönköpings län	3 %	77 %		23 %
FoUrum utbildning	5 %	71 %		
FoUrum fritid	3 %	100 %		
Varav projektverksamhet	80 %	35 %	50 %	14 %
Kurs och konferens	4 %	51 %		49 %
Ledning och stab	16 %	55 %		45 %
Summa	100 %	39 %	40 %	21 %

Redovisning av finansiering av Kommunal utveckling 2021-08-31 efter utfall.

2.4 Ekonomisk analys

Coronapandemin har medfört ekonomiska konsekvenser för Kommunal utvecklings verksamhet. Störst påverkan har det blivit på Kurs- och konferensverksamheten vars intäkter fortsätter att ligga på en låg nivå första halvåret även om en viss positiv utveckling kan skönjas. Strävan är alltid att använda resurser så effektivt som möjligt genom samordning, samarbete med andra aktörer, använda egna resurser samt spridning av kompetens och goda exempel i länet.

Under 2021 har totalt 67,5 miljoner kronor statliga medel rekviderats för insatser inom områdena barn och unga (10,8 miljoner), psykiatri (9,8 miljoner), investering för Goda förutsättningar för vårdens medarbetare - God och nära vård (38,6 miljoner) samt 8,3 miljoner kronor riktade till Förstärkt samverkan.

Nationella stimulansmedel för satsningen Goda och nära vård avsätts under projekttiden 2020-04-01 - 2023-12-31 och kvarvarande medel uppgår till 59 miljoner kronor varav 38 618 860 kronor, avsätts via RSS-strukturen till kommunerna under 2021. Stimulansmedlen får användas till att stärka nya redan pågående satsningar eller bibehålla effekter av redan gjorda satsningar. Satsningen bygger på tidigare överenskommelser och arbetet samordnas med Vård- och omsorgscollege. Regeringsuppdraget beskriver följande tre områden: en ändamålsenlig kompetensförsörjning för en omställning till nära vård, utveckla förutsättningarna för arbetsplatsen, utveckla vårdens framtida medarbetare. I augusti 2021 beslutade länets socialchefer att fördela 40 miljoner kronor till utvecklingsinsatser inom God och nära vård.

Kommunal utveckling och Region Jönköpings län för en dialog kring hur bidraget till förstärkt samverkan ska användas.

De disponibla medlen har sedan årets början ökat med 53 milj. kronor. De ökade statliga satsningarna medför att statens andel av Kommunal utvecklings disponibla medel ökar från 75 % tertial 3 2020 till 86 % tertial 2 2021. Tillförda medel från kommunerna som avser grundfinansiering av området Social välfärd och hälso- och sjukvård har minskats med 5 miljoner då tidigare tillförda medel används för år 2021. Bokslut 2020 finansierade länets kommuner 42 % av Kommunal utvecklings verksamhet. Under tertial 2 2021 är kommunernas finansieringsgrad 39 % d.v.s. en minskning med 3 procentenheter.

3 Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap där länets tretton kommuner aktivt styr och driver utvecklingsarbetet genom aktiva chefsnätverk/styrgrupper eller liknande och till verksamheten utlånad personal. Varje prioriterat område har ett nätverk/chefsnätverk med ambitionen om en representant från varje kommun. Målet är att gå samman i gemensamma frågor och på så sätt stärka varandra och få inspel och stöd till sin lokala arena.

Med anledning av att verksamheten bygger på aktiva ägare är närvaron i chefsnätverk, styrgrupper eller liknande viktig att följa upp. Från och med 2017 registreras närvaron vid de träffar som genomförs med olika chefsnätverk, styrgrupper eller liknande inom Kommunal utvecklings verksamhet. Målvärdet för den genomsnittliga närvaron är satt till 80 %.

En stor del av arbetet inom Kommunal utveckling bedrivs i nära samverkan med Region Jönköpings län, Jönköping University, Länsstyrelsen och andra samhällsaktörer på lokal, regional och nationell nivå. Det är av den anledningen viktigt att kommunerna upplever att samverkan med Region Jönköpings län och med andra aktörer fungerar väl. Från och med 2018 registreras även närvaron vid olika träffar som genomförs i samverkan med Region Jönköpings län för att få en bild av hur nätverken prioriteras från kommunernas och regionens sida.

3.1 Exempel på aktiviteter som stimulerar samverkan

Inom Social välfärd och hälso- sjukvård kan nämnas det övergripande arbete som pågått kring samordning av länet i Gemensam plan för primärvård, kommunernas arbete för att ta fram inriktning på färdplanen "Tillsammans möter vi framtidens behov av främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård" och den kompetensinventering som genomförts är exempel på länets starka partnerskap och kommunernas aktiva deltagande och har lyfts fram i olika nationella sammanhang.

En ny överenskommelse kring samverkan gällande vård och stöd för personer med riskbruk, missbruk och beroende mellan länets kommuner och Region Jönköpings län har tagits fram och är antagen av strategigrupp psykiatri/missbruk.

Inom området kan avslutningsvis lyftas fram den länsgemensamma samverkansrutin med TNE, (Tillnyktringsenhet) samt fortsatt samverkan med frivården utifrån framtagande av länsgemensamma samverkansrutiner.

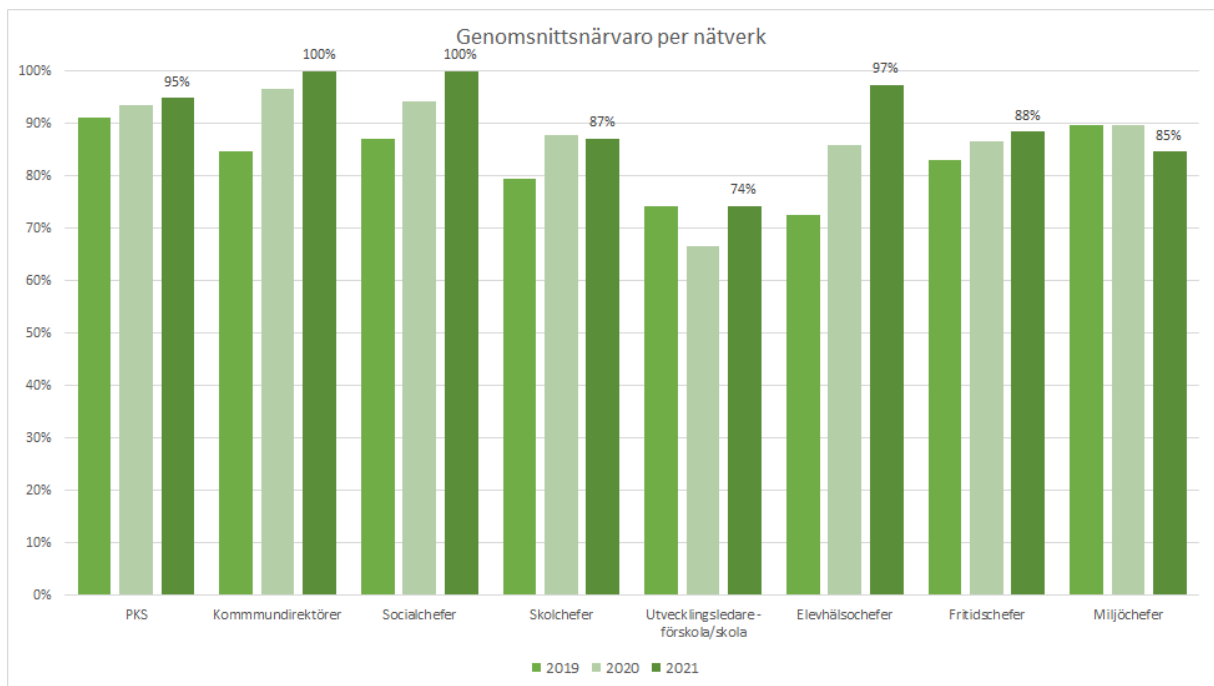
En ny regional funktion för fritidssektorns område har arbetats fram gemensamt i länets kommuner under våren. Ansvarsområdet är friluftsliv och kommer under hösten omfattas av en strategisk funktion på 50 % för frågorna i länet. Från och med 2022-01 är även regional utveckling en del av uppdragsgivarna.

3.2 Samtliga kommuner har aktiva representanter i chefsnätverk/styrgrupper eller liknande.

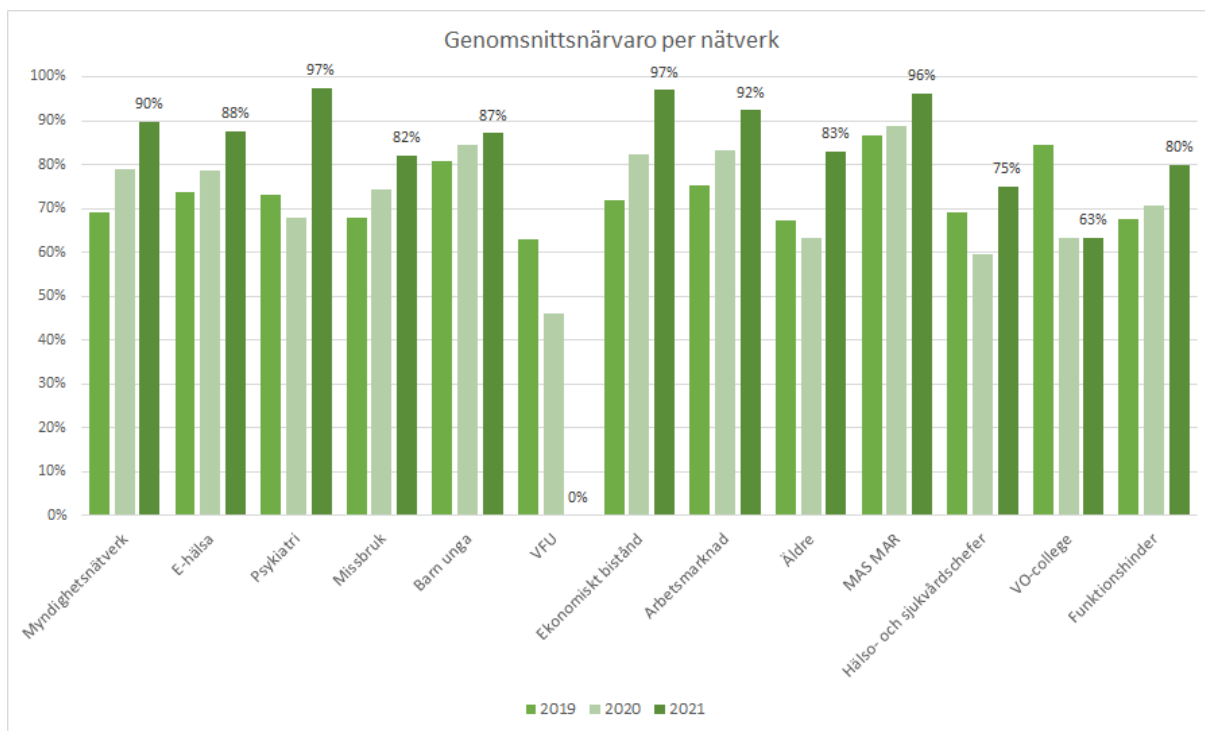
Mätetal	Målvärde	Resultat	Beskrivning av resultat
 Närvaro vid samtliga chefsnätverk/styrgrupper	80 %	89 % 	Närvaroresultatet för 2021 är det högsta värdet som uppmätts sedan Kommunal utveckling började följa upp närvaron 2017. Totalt har närvaron registrerats på 21 olika

Mätetal	Målvärde	Resultat	Beskrivning av resultat
r eller liknande på Kommunal utveckling.			nätverk/styrgrupper eller liknande under 2021, tillsammans genomförde de 76 träffar.
● Närvaro vid PKS sammanträden.	80 %	95 % →	Närvaron vid PKS sammanträden har ökat marginellt jämfört med tertial 3 2020 (94 %). Resultatet ligger fortfarande mycket över målvärdet. Under 2021 har PKS haft totalt 3 sammanträden. Genomsnittlig könsfördelning på de närvarande kommunrepresentanterna är 58% män och 42 % kvinnor.
● Närvaro vid träffar med länets kommundirektörer.	80 %	100 % →	Under 2021 har kommundirektörerna haft 4 träffar på Kommunal utveckling, varav flertalet har genomförts digitalt. Det har varit full närvaro vid samtliga träffar vilket är första gången sedan mätningarna började.

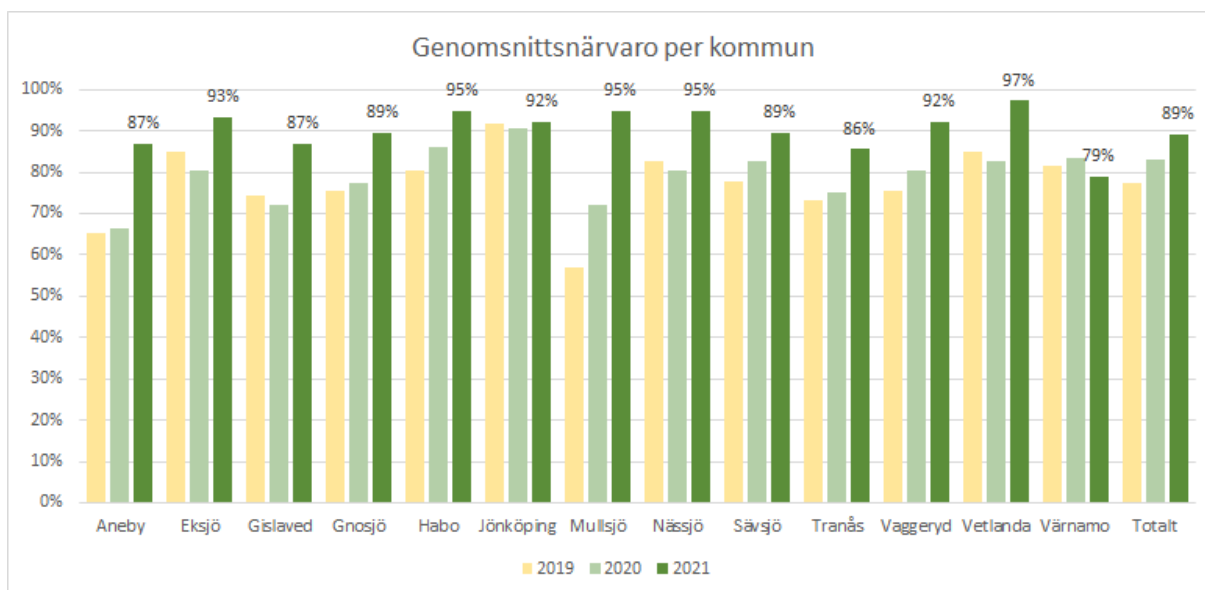
Under tertial 1-2 2021 har 18 av 21 nätverk uppnått målvärdet om 80 % i medelvärde. Detta ska jämföras med 9 av 21 för samma period 2021.

Notera att PKS, Kommundirektörer samt Socialchefer har närvaro på 95 % eller högre.

Samtliga kommuner har ökat sin närvaro jämfört med 2020. Vetlanda kommun har den högsta genomsnittliga närvaron bland länets kommuner. Närvarosiffrorna visar i flertalet fall de högsta medelvärdena sedan mätningarna började 2017. Det är en i många fall kraftfull ökning. Målvärdet på 80 % nås på ett imponerande sätt motsvarande 89 %.

4 I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla

För Kommunal utvecklings verksamhet har det alltid varit och är av stor betydelse att anlita personer med egen erfarenhet av aktuellt område. Under aktuell period arbetade flera personer med egen erfarenhet av psykiatri och/eller missbruk. Det är av stor betydelse att de som verksamheten är till för har inflytande och känner delaktighet.

Kommunal utveckling har en strategi för inflytande och delaktighet för personer med egen erfarenhet. Det gemensamma strategidokumentet avser att förstärka inflytande och delaktighet för personer, oavsett kön och bakgrund, med erfarenhet av att använda de välfärdstjänster som ryms inom Kommunal utvecklings uppdragsområden. Genuint inflytande och delaktighet bidrar till ökad kunskap om användarnas behov och vad som är till nytta för dem.

4.1 Exempel på arbeten inom Kommunal utveckling som syftar till att stärka medborgarnas inflytande och delaktighet

Flera av forskningsansökningar inom Social välfärd och hälso- sjukvård har under perioden haft delvis haft medborgarna som kunskapskälla.

Via peer (personer med egen erfarenhet som resurs) - nätverket har många uppdrag där dessa bidrar med sina kunskaper och perspektiv i allt från planering, genomförande och uppföljning genomförts, exempelvis framtagande av Överenskommelse inom riskbruk, missbruk och beroende. Även arbetet med Recovery College bygger på ett tillvaratagande av medborgarnas och professionens erfarenheter och kunskaper.

Samtidigt så har pandemin försvårat samskapande och medverkan av brukare.

5 Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna

Kommunal utvecklings verksamhet ska stödja utvecklingen av det lokala arbetet som sker i länets kommuner samt bidra till att avlasta kommunerna i deras arbete. Inom Kommunal utveckling finns styrgrupper för respektive partnerskap som definierar prioriterade områden för arbetet och i dessa forum ska verksamheten löpande presenteras och nya inriktningsbeslut fattas. Varje prioriterat område har ett chefsnätverk/nätverk med representanter från alla länets kommuner. Genom att dra nytta av varandras kompetenser kan den egna nyttan maximeras och resurser sparas.

5.1 Exempel på aktiviteter som kommer till reell nytta för användarna

Samordnad suicidprevention och psykisk hälsa, 2020-2023, är ett gemensamt arbete med Region Jönköpings län. Projektet innehåller informations och utbildningssatsningar på såväl läns- som lokal nivå. Lokala samordnare har anställts på 20% i länets samtliga kommuner.

Arbetet fortlöper med fortsatt stöd till systematisk uppföljning genom insatser som syftar till ökad eller bibehållen användning av ASI samt användning av resultat på gruppnivå.

Utifrån uppdrag från socialcheferna i länet har ett länsgemensamt utvecklingsarbete för en bättre anpassad kommunal socialtjänst för målgruppen unga och unga vuxna 13-29 år med missbruk och beroende startats upp.

Under perioden har flera tydliga gemensamma utvecklingsområden drivits vad gäller inriktning nära vård:

Temat gemensamma nätverksträffar har löpt över hela partnerskapet, och kommer till konkret arbete i revidering av samverkansavtal avseende läkaruppdrag, riktlinjearbete inom komplexa ärenden, arbete med fast vårdkontakt och fast läkarkontakt för att nämna några områden.

Det förberedande arbetet med Rektorsakademin, kompetensutveckling för länets rektorer, är klart och satsningen startar hösten 2021. Syftet med kompetensutvecklingen är att erfarna rektorer ska se Jönköpings län som attraktivt att stanna kvar att arbeta i samt bidra till en kvalitetshöjning i länets skolor. Det bidrar till kostnadseffektivitet för länets kommuner att samordna en satsning som denna, för länets rektorer.

Skolcheferna har fortsatt att samverka med olika aktörer för egen kompetensutveckling. Kompetensutveckling är en kontinuerlig pågående process. Beredningsgruppen spelar en viktig roll i planeringen av kompetensutveckling.

6 Vi stärker och ökar kompetensen i länet

En del i Kommunal utvecklings uppdrag handlar om att stärka och öka kompetensen i länet. Olika kompetenshöjande aktiviteter genomförs inom respektive område, varav en del genomförs med stöd från Kurs och konferens.

Kurs och konferens har uppdrag att samordna kurser och konferenser för medarbetare i Jönköpings läns kommuner. Samordningen gäller alla de yrkesgrupper som finns inom kommunernas verksamheter. Kurserna som erbjuds ska vara behovsstyrda av varje kommun och målgrupp. Syftet är att samordna kurser och konferenser för länets kommuner för att på ett kostnadseffektivt sätt kompetensutveckla länets medarbetare.

6.1 Exempel på aktiviteter som stärker och ökar kompetensen i länet

En gemensam inventering av behov av kompetensutveckling har genomförts, och kommer följas upp och förnyas inom äldreområdet. Dels kommunspecifika behov, och som grund för länsgemensam kompetensutveckling och i samverkan med regionen i en handlingsplan. Flera områden har genomfört gemensamma kompetensutvecklingsinsatser med teamträning i kommun och regionala verksamheter. Som exempel kan nämnas Estercoachutbildning och kunskapsdagar Rehabilitering.

Utifrån rådande situation har de allra flesta utbildningar genomförts digitalt på distans, vilket breddat deltagandet över länet inom FoUrum social välfärd och hälso- sjukvård. Recovery college har genomförts digitalt, likaså implementeringsträffar för VIP, vård- och insatsprogram, samt metodstöd avseende ASI.

Vidare kan nämnas att ett uppdrag från SKR till Jönköpings län och Kommunal utveckling om genomförande av en förstudie gällande Yrkesresa inom område missbruk och beroende. Arbetet inleds hösten/vintern 2021-22.

I alla Miljösamverkans tillsynsprojekt hålls utbildningar/workshops kring material som tagits fram. Även handläggare utbildas, liksom självklart de rena utbildningarna som ordnas. Handläggarträffarna innehåller även mycket utbildning, genom föredragshållare som medverkar och genom att man delger varandra information och diskuterar. Diskussionsforumen är också viktiga för diskussion och utbildning.

Samtliga kommuner hade representation vid den digitala studieresan som genomfördes den 16 april. Både politiker, förvaltningschefer, chefer och nyckelpersoner från de olika kommunerna fanns med på resan inom området avseende FoUrum fritid.

Temat var Rörelse hela livet – plan för aktiv hela livet med inspiration från Linköping. Efter studieresan har en plan lagts för fortsatt arbete av att följa upp den kunskap och inspiration som denna studieresa bidrog till. En hög ambition och i samarbete med RF-SISU Småland, regional utveckling och regionens folkhälsoavdelning.

6.2 Årligen genomförs utbildningar efter behov och önskemål från verksamheterna samt chefsnätverk/styrgrupper eller liknande.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Beskrivning av resultat
■ Antal genomförda utbildningar genom Kurs och konferens.	78 kurser	22 kurser ↓	Samtliga utbildningar har genomförts digitalt.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Beskrivning av resultat
● Antal deltagare på aktiviteter som arrangeras via Kurs och konferens.	438 deltagare	462 deltagare ↘	Under första halvåret 2021 deltog 425 deltagare på kurser som arrangerades av Kurs- och konferensverksamheten. Resultatet innebär en marginell ökning av antalet deltagare jämfört med halvår 1 2020 (resultat halvår 1 2020: 2 438).

Pandemin fortsätter att påverka antalet kurser och deltagare även första halvåret 2021. Många av länets kommuner har restriktioner för resande även inom länet.

Kurs och konferens har sett till att samtliga kurser under första halvåret genomförts digitalt, via Zoom och Teams. Även om kurserna genomförts digitalt så har arbetsbelastningen på personalen gjort att kurser inte prioriterats.

7 Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter

FoUrum är den del inom Kommunal utveckling som arbetar med kommunernas forskning och utveckling (FoU). Verksamhet bedrivs inom socialtjänst, skola och fritid.

Kommunal utvecklings forskningsstrategi omfattar hela verksamheten och syftar till att stärka forskningen inom Kommunal utveckling. Strategin ska fungera som ett praktiskt och användbart stöd för integrering av forskning i verksamheten.

7.1 Pågående forskningsstudier

Ett urval av pågående forskningsstudier redovisas nedan.

Barns delaktighet i problemformulering vid kontakt med socialtjänstens öppenvård.

Syftet är att analysera hur personal inom socialtjänstens öppenvård hanterar serviceinsatsers villkor och gränser i möten med barn och föräldrar.

Forskningsprojektet Anhörigkonsulenter och anhörigas erfarenheter av anhörigstöd är

Fortefinansierat och pågår fram till 2023. Under projekttiden kommer tre delstudier att genomföras parallellt för att tillsammans ge en helhetsbild av professionellas och anhörigas syn på anhörigstöd och därmed bidra till utvecklingen av anhörigstöd som motsvarar behoven hos målgrupperna. Medverkan av anhörigkonsulenter och biståndshandläggare inom områdena äldreomsorg och funktionshinder/- nedsättning.

ESF-projektet Räkna med mig! genomför Kommunal utveckling tillsammans med länets kommuner, till och med 2022. En forskningsstudie kring Erkännande-projektet pågår fortfarande av en doktorand vid Linnéuniversitetet och beräknas vara klar till sommaren 2021.

7.2 Spridning

ForskarFredag är en vetenskapsfest för allmänheten, framförallt för barn och unga, som syftar till att synliggöra den forskning som sker i vårt län. Kommunal utveckling ansvarar för kommunernas deltagande. Aktiviteten pågår under 20-25 september. ForskarFredag är ett arrangemang initierat av och till viss del finansierat av EU. Planen är att under en hel vecka låta gymnasieskolor digitalt låna en forskare.

Samtliga chefsnätverkens dagordningar har en återkommande punkt avseende ny forskning samt omvärldsbevakning inom aktuellt område vilket håller spridning levande och återkommande.

Ett digitalt seminarium "Forskning till lunch" har arrangerats under första halvåret 2021.

Inom FoUrum utbildning så har arbetet med att sprida och implementera resultaten från forskningsprojekten pausats under våren 2021 på grund av pandemin. Sex kommuner i länet fortsätter arbetet med stöd av forskare från HLK under hösten 2021. Arbetet ska bidra till att stödja verksamheterna i att hitta former för hur forskningsresultat kan användas i förskolors och skolors verksamheter samt ge stöd i hur teori kan överföras till praktik.

7.3 Stipendier

Kommunerna i länet delar varje år ut stipendier till högskolans avgående studenter. Detta görs för att uppmuntra studenter att studera aktuella frågeställningar i praktiken. Det ger bra

kontakter hos framtida arbetsgivare och vi vill uppmuntra studenterna att söka sig till kommunerna i Jönköpings län. Stipendier delas ut för bästa uppsats till studenter på Hälsohögskolan (två gånger per år) och Högskolan för lärande och kommunikation (en gång per år).

I maj 2021 premierades följande studenter på Hälsohögskolan:

Bästa uppsats i arbetsterapi: ”Vi måste prata, vi måste träffas!”. En kvalitativ intervjustudie om äldre personers delaktighet vid sociala digitala mötesplatser under covid-19 pandemin, skriven av Annie Bengtsson och Julia Forsander.

Bästa uppsats i socialt arbete: ”Covid-19 – ett ingenmansland för förskolebarn i utsatthet”, skriven av Frida Andersson och Hannah Svanteman.

Bästa uppsats i omvårdnad: ”Sjuksköterskors erfarenheter av palliativ vård i hemmet”, skriven av Shukria Adil, Emelie Nero och Amanda Svendsen.

7.4 Doktorandstudier

Maktrelationer i kommunala arbetsmarknadsprogram och dess betydelse för bland annat självförsörjning

Lagunathan Govender är doktorand i socialt arbete vid Linnéuniversitetet i Växjö. Lagunathans avhandling handlar om aktivering av arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det rör sig om kommunala insatser som syftar till att integrera marginaliserade grupper på arbetsmarknaden och i samhället. Inriktningen ligger på behandlingen av arbetslösa och maktrelationer i kommunala arbetsmarknadsprogram och dess betydelse för bland annat effekter på självförsörjning. Studieobjektet i fokus är CHANGE-projektets erkännandedel, alltså ett förändringsprojekt som syftar till utveckling av en ny metod utifrån teori om erkännande. Tanken är att erkännande ska främja brukares inkludering, delaktighet samt insatsernas kvalitet. Beräknad disputation år 2021. Forskare Iréne Josephson på Kommunal utveckling är biträdande handledare.

7.5 Analys

Kommunal utveckling försöker omvärldsbevaka forskning och kunskapsgap som finns och knyta kontakter inom lämpliga utvecklingsområden. Pandemin har gett nya frågeställningar, och behovet av att koppla pågående länsprojekt till befintlig forskning, exempelvis område Arbete och delaktighets praktisknära forskningsprojekt. Ett område som är genomgående är ledarskapets villkor och betydelse.

Kommunal utveckling vill bidra till stärkt samordning och att kommunernas verksamheter aktivt bidrar till forskningens problemformuleringar. Organisationen söker aktivt delta i forum som skapar möte mellan de kunskapsgap som verksamheten identifierat, och de forskare som vill bidra till framtagandet av kunskapen. Detta är ett långsiktigt arbete.

Via SBU (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering) nätverk sker samverkan i fortsatt utveckling att stödja socialtjänsten. Socialstyrelsens kartläggning visar att socialtjänsten ökar sin användning av forskning. Kunskapsutveckling och evidens sker också genom delandet av goda exempel. Där har nätverken en viktig roll.

Symbolförteckning för mätetal och aktiviteter

Symbolförteckning för mätetal

- resultatet når önskat målvärde, mätetalet är uppfyllt
- resultatet når inte önskat målvärde, mätetalet är delvis uppfyllt
- resultatet når inte önskat målvärde, mätetalet är inte uppfyllt
- det finns inget resultat redovisat för den aktuella perioden

Symbolförteckning för aktiviteter

- aktiviteten pågår enligt plan
- aktiviteten är ej påbörjad
- aktiviteten är försenad
- aktiviteten pågår med problem
- aktiviteten pågår med allvarligt problem
- aktiviteten är avbruten
- aktiviteten är klar